

MISSIE EN VISIE VAN THERAPEUTICUM LEMMINKÄINEN

MISSIE

Wij, medewerkers van het Therapeuticum, hebben de uitdrukkelijke wil om de mensen die bij het Therapeuticum staan ingeschreven te ondersteunen bij het zoeken naar antwoorden op vragen met betrekking tot hun gezondheid.

Wij willen zowel preventief als curatief met deze vragen bezig zijn en de vragen bezien in relatie tot de zich ontwikkelende mens in een zich ontwikkelende wereld. De individuele vraag van de cliënt vormt het uitgangspunt. Wij gaan samen met de cliënt op zoek en nemen zijn omgeving mede in beschouwing bij het zoeken naar een adequaat antwoord op zijn vraag. Door de omgeving mede in beschouwing te nemen willen wij, weliswaar indirect, ook een bijdrage leveren aan maatschappij vernieuwende impulsen.

Het bezien van de vragen in een breed verband impliceert dat wij de cliënt een breed scala van gezondheidsbevorderende activiteiten willen kunnen aanbieden. Daarom werken wij, huisartsen, therapeuten, medische assistenten en ondersteunend personeel, betaald en onbetaald, samen om zo goed mogelijke antwoorden op vragen van cliënten te kunnen formuleren. Ook willen wij stimuleren dat het Therapeuticum een ontmoetingsplaats is waar cliënten elkaar “hulp” bieden.

Bij het helpen zoeken van de cliënt naar antwoorden op vragen betreffende zijn gezondheid laten wij ons inspireren door zowel de reguliere als de antroposofische visie op gezondheidszorg en maken dan ook waar nodig zowel van reguliere als van antroposofische medicijnen en therapieën gebruik.

ANTROPOSOFISCHE VISIE OP GEZONDHEIDSZORG

De antroposofische geneeskunst vindt zijn bronnen in de antroposofie: een door Rudolf Steiner in het begin van de vorige eeuw ontwikkelde mens- en wereldbeschouwing. Centraal in deze beschouwing staat de opvatting dat de mens een zich ontwikkelend wezen is. Hij wordt geboren met de wil zich te ontwikkelen door zich met het leven uiteen te zetten. Hij beschikt in principe over de vaardigheden daartoe en heeft dus het vermogen door die uiteenzetting meer mens te worden. De mens is gezond op het moment dat hij daadwerkelijk zijn lichaam, ziel en geest op harmonische en bij hem passende wijze tot ontwikkeling brengt.

Het ontwikkelingsproces is een dynamisch proces dat zich in de tijd voltrekt in het spanningsveld van meerdere polariteiten zoals:

- voeding – vertering,
- rust – beweging,
- binnen – buiten,
- verleden – toekomst,
- inhoud – vorm.

Voor een goede gezondheid is het nodig dat de mens zich ritmisch heen en weer beweegt tussen de polen van de verschillende polariteiten. De mens is in die zin een mens van het midden; heen en weer bewegend rond het midden tussen verschillende polen. Verschuift het proces zich in de loop van de tijd teveel naar één van de polen van een polariteit of van meerdere polariteiten dan krijgen de afbrekende krachten de overhand over de opbouwende krachten en leidt dat tot het ongezonder en ziek worden van mensen. Ziekte is dus het gevolg van het uit het evenwicht raken van mensen door wat voor oorzaak dan ook.

De op de antroposofie geïnspireerde geneeskunde biedt een helpende hand in het streven van mensen hun gezondheid weer gedeeltelijk of geheel te herwinnen en waar mogelijk te bevorderen. Mensen die zich tot het Therapeuticum wenden met vragen betreffende hun gezondheid, stellen indirect ons de vraag of wij met hen naar hun ontwikkelingsproces willen kijken. Op welke gebieden zijn zij uit hun evenwicht geraakt waardoor zij zich minder gezond of ziek zijn gaan voelen. Het zich minder gezond of ziek voelen dwingt hen ertoe stil te staan bij hun situatie, te verstillen en zich te bezinnen op wat zij eigenlijk op dat moment nodig hebben, waar ontwikkelingen dreigen door te schieten of te stagneren. Wij als medewerkers van het Therapeuticum begeleiden hen in dit proces van bezinning. Wij maken aandacht en tijd voor hen vrij en richten ons nadrukkelijk op het individu én zijn ziekte. Wij zoeken samen met hen naar de voor hen op dat moment relevante gezondheidsbevorderende activiteiten.

Op *lichamelijk gebied* kijken wij met de patiënten kritisch naar hoe zij omgaan met de polariteiten van:

- voeding – vertering en
- rust – beweging.

Door gerichte wijzigingen daarin aan te brengen zoeken wij met de patiënten naar wegen om hun immuunsysteem te sterken in haar zelfredzaamheid.

Op *zielengebied* wordt met de patiënten vooral stil gestaan bij hun omgang met de polariteiten van:

- binnen – buiten en
- verleden – toekomst.

Het gaat daarbij vooral over hoe de patiënten hun plaats in de kleine en grote wereldsamenhang ervaren en wat dat met hen doet. Wij willen de patiënten helpen zich verbonden te voelen met henzelf en hun omgeving. Hen helpen zich te bezinnen op de plek die zij willen (gaan) innemen in die verschillende samenhangen.

Op *geestelijk gebied* gaat het tenslotte vooral om de polariteit: inhoud – vorm.

Welke vorm hebben patiënten aan hun leven gegeven en hoe verhoudt zich dat tot datgene waarvoor zij enthousiast zijn en zich wil inzetten. Ervaren ze dat hun bestaan zinvol is. Door met hen naar deze zingevingvragen te kijken, willen wij de patiënten helpen zich weer sterker bewust te worden van hun idealen en hun missie.

Medicijnen en therapieën kunnen een belangrijke ondersteunende rol vervullen met betrekking tot de gezondheidsbevorderende activiteiten op deze drie gebieden.

ANTROPOSOFISCHE MEDICIJNEN EN THERAPIEËN

Therapeutische interventies binnen de antroposofisch geïnspireerde geneeskunst zijn in principe gezondheidsbevorderend in hun versterking en ondersteuning van het zelfgenezend vermogen. Dit zelfgenezend vermogen is geen statisch geheel maar leerbaar en het vindt zijn basis in het immunologisch systeem.

Er kan gekozen worden voor 3 verschillende invalshoeken:

De lichamenlijk, de kunstzinnige en cognitieve invalshoek. De eerste heeft als aangrijpingspunt het lichaam, werkt primair op het lichaamsbewustzijn; de tweede heeft als aangrijpingspunt het scheppende bewustzijn, de derde groep therapieën begint bij het denkende bewustzijn. In tweede instantie heeft een therapie zijn (uit)werking op alle drie bewustzijnslagen.

Onder de lichaamsgerichte therapieën vallen de medicamenteuze therapie, de uitwendige therapie en de ritmische massage. In deze therapieën wordt de fysiologie ondersteund in haar functioneren zoals

uitscheiding, vertering, verwarming, opbouw, herstel en groei. Hierbij worden substanties uit de drie natuurrijken (minerale, planten en dierenrijk) ingezet. Deze kunnen worden ingenomen als medicament, of uitwendig aangebracht in bad, inwrijving of pakking. Ook vormen ze (met name de oliën) een basis voor de ritmische massage. Naast de substantie speelt de tijd in de vorm van beweging en ritme een grote rol. Zo worden de substanties meestal gepotentieerd (ritmisch, stapsgewijze verdund), en in een bepaald dag- of weekritme ingenomen. In de uitwendige therapie en ritmische massage werkt het tijdselement in de ritmische beweging.

In de kunstzinnige therapieën worden kunstzinnige vaardigheden aangesproken om een creatief proces in gang te zetten. Waarnemen en doen wisselen elkaar af en worden op elkaar afgestemd. In een kunstzinnige oefening wordt altijd iets van de eigen binnenwereld geprojecteerd waarop vervolgens kan worden gereflecteerd. De waarneming wordt gescherpt en in het handelen verwerkt, onbewust wordt bewust. Dit proces werkt gezondheidsbevorderend.

In principe lenen alle kunsten zich om therapeutisch te worden toegepast; op het Therapeuticum wordt gewerkt met de beeldende kunst (kunstzinnige therapie) en euritmie therapie.

Het denkende bewustzijn wordt aangesproken in alle voorlichting die wordt gegeven en in de psychotherapie. Enerzijds vormen bepaalde leef-, denk- en gedragspatronen vaak de basis van ziekte processen. Anderzijds vraagt het omgaan met (chronische) ziekten ook om een verandering van deze patronen. Herkenning van deze patronen, inzicht in de achtergrond hiervan en hulp bij verandering c.q. transformatie van deze patronen is het gezondheidsbevorderende aspect in deze groep therapeutische interventies.

Door op bovengenoemde wijze samen met patiënten op zoek te gaan naar een hernieuwd evenwicht, met gebruikmaking van medicijnen en therapieën daar waar wenselijk, wordt hun ontwikkelingsproces weer vlot getrokken. De ziekte van patiënten dient als aangrijpingspunt voor het weer verder brengen van hun ontwikkeling. Voor de medewerkers van het Therapeuticum betekent het op deze wijze inhoud geven aan de missie en visie een voortdurende afstemming en scholing.

VISIE OP SAMENWERKING

Wij kiezen er bewust voor om als huisartsen, therapeuten, medische assistenten en ondersteunend personeel, betaald en onbetaald, samen te werken om een breed scala van gezondheidsbevorderende activiteiten te kunnen aanbieden. Wij beseffen dat die samenwerking alleen een meerwaarde kan hebben, als wij in de volgende voorwaarden kunnen voorzien:

- onze primaire aandacht is gericht op de patiënt,
- onze persoonlijke missie en de missie van de organisatie sluiten op elkaar aan,
- wij voeren onze gezondheidsbevorderende activiteiten vanuit dezelfde visie op gezondheidszorg uit,
- wij stemmen de verschillende gezondheidsbevorderende activiteiten gericht op dezelfde patiënt goed op elkaar af,
- wij verdelen de taken en verantwoordelijkheden op een adequate manier,
- wij motiveren, stimuleren en zonedig corrigeren elkaar om ons werk zo goed mogelijk te doen,
- wij zorgen ervoor dat de werkcondities voor een ieder van ons zo optimaal mogelijk zijn en
- wij zorgen ervoor dat een ieder op de hoogte kan blijven van medische en organisatorische vernieuwingen en zich zo kan blijven ontwikkelen in zijn beroep.

Wij willen door bewust aandacht te geven aan de cultuur en de structuur van de samenwerking, door die goed te verzorgen en in ontwikkeling te houden, in deze voorwaarden voorzien. Op de momenten dat er onvoldoende kennis en vaardigheid in het team aanwezig is om op professionele wijze de ontwikkeling van de organisatie ter hand te nemen, zullen wij die van buiten aantrekken.

Het proces van organisatieontwikkeling beweegt zich heen en weer tussen structureren en dynamiseren. Wanneer er onduidelijkheid heerst over de missie en visie, over hoe de verschillende activiteiten op elkaar afgestemd moeten worden, over wie wat doet, waar, wanneer en met welke bevoegdheden of over de vereiste deskundigheid of vaardigheid, dan zullen wij onze aandacht richten op hoe wij meer structuur kunnen aanbrengen in de organisatie. Wanneer de organisatie dreigt te verstarren, het werk meer en meer een routine en steeds minder een uitdaging dreigt te worden, wij meer en meer functionarissen voor elkaar worden in plaats van medemensen, dan zullen wij onze aandacht richten op hoe wij de dynamiek weer terug kunnen brengen in de organisatie.

Wij streven een dusdanige cultuur na dat de ontwikkeling van patiënten, van onszelf als mens en functionaris en van de organisatie centraal staat. Ontwikkeling betekent voor ons in de eerste plaats het krijgen van een steeds dieper bewustzijn van onszelf, onze omgeving en de relatie daartussen. Daarnaast houdt het voor ons in dat wij, op het niveau dat bij ons past, verantwoording krijgen en nemen om ons leven en ons werk op onze eigen manier inhoud en vorm te geven, binnen de kaders die wij met elkaar hebben afgesproken. Het op deze manier met elkaar leven en werken, impliceert dat wij de patiënten en elkaar daadwerkelijk willen ontmoeten. De samenwerkingscultuur wordt dus gekenmerkt door de vier begrippen: *ontwikkeling; bewustwording; verantwoording en ontmoeting*.

Wij proberen de samenwerking steeds zo te structureren dat deze zo optimaal mogelijk aansluit bij onze cultuur. We leggen de verantwoordelijkheden zo laag als mogelijk is in de organisatie, waardoor besluiten zo veel mogelijk door individuele medewerkers genomen kunnen worden. Daartoe zorgen wij voor een heldere omschrijving en een adequate verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Dat maakt dat een medewerker niet alleen een uitvoerder van opdrachten van anderen wordt, maar zelf voor een belangrijk deel verantwoordelijk is voor wat hij/zij doet en hoe hij/zij dat doet. Daardoor creëer je de condities waardoor een ieder zijn talenten en vaardigheden tot uiting kan brengen, tot dieper inzicht kan komen en op basis daarvan tot verdere ontwikkeling in zijn/haar vakgebied. Dat impliceert wel dat een ieder zich ook daadwerkelijk wil verantwoorden, zonodig open staat voor corrigerende aanwijzingen en zich daadwerkelijk verder wil ontwikkelen om zijn verantwoording beter waar te kunnen maken. Dat vraagt van ons dat wij kwetsbaar durven en mogen zijn, hetgeen alleen te realiseren is als wij elkaar werkelijk willen ontmoeten van mens tot mens. Een dergelijke ontmoetingscultuur kenmerkt zich onzes inziens door wederzijds respect, begrip en geduld en doordat wij elkaar motiveren en stimuleren om ons werk zo goed mogelijk te doen en zo goed mogelijk te laten aansluiten bij het werk van anderen. Wij hechten dan ook grote waarde aan het goed vorm geven aan de interne en externe communicatie, werkoverleg, intervisie, supervisie en bijscholing.

Officieel vastgesteld in de vergadering Maatschap van Antroposofische Therapeuten van 9 december 2008.